

ELS DRETS LABORALS SÓN DRETS HUMANS: UNA MIRADA AL MÓN

El 10 de desembre se celebra el dia dels drets humans per commemorar la Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH) adoptada el 1948 per Nacions Unides. Els drets laborals, recollits en l'art. 23 i ss. De la DUDH i els Convenis de l'OIT així com també en els principals instruments de dret internacional, són part dels drets humans, i, per tant, són inherents a tot individu. Però, els drets humans laborals són els més vulnerats de manera silenciosa, sense que això aixequi veus crítiques ni lluites. El neoliberalisme ha promogut la globalització econòmica que ha teixit un complex entramat econòmic que ha permès violar de manera sistemàtica i amb plena impunitat els drets humans laborals de gran part de la societat.

Segons dades de l'OIT:

- al món hi ha 780 milions de persones que, tot i treballar són pobres,
- el treball forçós continua essent una de les fonts principals de generació de riquesa, l'activitat laboral involuntària de 24,9 milions de persones al món generava, al 2014 150.000 milions de dòlars de guanys il·legals anuals,
- al món hi ha 152 milions d'infants víctimes del treball infantil,
- les dones perceben un 23% menys de salaris que els homes,
- el 61% de les persones treballadores s'ocupen en el sector informal,

La proliferació de la deslocalització de les empreses de part de la seva producció a altres països, on els drets humans laborals no es troben recollits en l'ordenament jurídic i on la violència antisindical dificulta la lluita organitzada i eficaç de les persones treballadores, **ha fet sorgir les cadenes de subministres que, a través de la seva activitat productiva sustentada en la violació dels drets humans de la classe treballadora, alimenten les principals companyies multinacionals. La CSI (2017) indica que 50 de les companyies mundials més grans tenen una relació directa amb només un 6% de les persones que treballen en les seves cadenes de subministres mentre que fins el 94% restant forma part de la mà d'obra oculta de la producció mundial.** Al respecte, la CSI (2018) en el seu informe sobre l'índex de drets humans apuntava tres tendències mundials que suposen una greu amenaça dels drets humans laborals i que són: un augment del poder de les grans corporacions, una pèrdua dels espais democràtics i la proliferació de modificacions legislatives que suposen la pèrdua de drets fonamentals, per les persones treballadores i que té com objectiu debilitar la capacitat de lluita organitzada de les persones treballadores a través del moviment sindical, això es tradueix en què:

- el 65% dels països exclouen a les persones treballadores del dret a formar-se o afiliar-se a un sindicat,
- el 87% dels països han vulnerat el dret a la vaga,
- el 81% dels països han vulnerat el dret a la negociació col·lectiva,

-en 59 països les persones treballadores han estat víctimes de detencions, a l'estat Espanyol, arran de les dues últimes vagues generals i de l'aplicació de l'art. 315.3 CP, hi ha 300 sindicalistes encausats als quals se'ls hi demana un total de 120 anys de presó,

-en 65 països les treballadores i treballadors han estat víctimes de violència,

-en 9 països s'han registrat assassinats contra representants sindicals.

El dret internacional s'ha dotat dels instruments jurídics necessaris per garantir la defensa efectiva dels drets humans laborals de les persones treballadores. L'OIT recull, en els seus vuit Convenis Fonamentals les normes bàsiques que han de garantir l'accés a un treball digne per a tothom amb igualtat de remuneració (Conveni número 100, 1951), sense discriminació (Conveni número 111, 1958), sense treball forçós (Conveni número 29 de 1930 i 105 de 1957), lliure de treball infantil (Conveni número 138 de 1973 i Conveni número 182 de 1999) i, sobretot, on es garanteixi la defensa col·lectiva i solidària dels drets de les persones treballadores de manera eficaç i eficient articulada a través de les organitzacions sindicals (Conveni número 87 de 1948, i Conveni número 98 de 1949). **Són els sindicats les úniques organitzacions legitimades per la defensa efectiva dels drets laborals a través del diàleg social i la negociació col·lectiva i que poden lluitar, de manera eficaç, contra els impactes negatius i els nous reptes que es deriven de la globalització (OIT). Al llarg de la història les organitzacions sindicals han demostrat que la seva lluita ha estat vital per a la consecució dels processos de democratització, per garantir l'estat de Dret, i han estat els catalitzadors dels canvis necessaris per contribuir a la garantia i defensa de les llibertats sindicals i els drets humans laborals.**

En aquest nou context global es mundialitza la precarietat, la pobresa social i s'institucionalitza la violència antisindical per debilitar el moviment sindical. Es promouen noves formes empresarials i complexos entramats productius que es deslocalitzen a altres països cercant la desregulació de les condicions laborals. Per això, cal cercar noves eines jurídiques que, de manera efectiva, garanteixin el compliment dels drets humans per part de les empreses que operen a l'exterior cercant minimitzar el seus costos a costa dels drets de les persones treballadores. En aquest marc, al 2014 el Consell de Drets Humans aprovà la resolució 26/9 per establir un grup de treball intergovernamental de composició oberta per elaborar un instrument internacional jurídicament vinculant que reguli les activitats de les empreses transnacionals i altres empreses comercials (**Tractat vinculant sobre empreses i drets humans**). El passat octubre va tenir lloc la tercera sessió de treball per decidir el contingut d'aquest nou instrument jurídic on van participar representants d'estats, d'organitzacions civils, sindicats i empreses. La seva aprovació i entrada en vigor permetrà donar resposta als casos de violacions de drets transfrontereres per part de les empreses i a eliminar la impunitat amb que operaven les empreses transnacionals. El tractat vinculant (Confederació Sindical Internacional, CSI, 2017) haurà de reflectir "la complexitat i la naturalesa interrelacionada de l'economia mundial, incloent les estructures de les transnacionals i les seves cadenes de subministres" haurà de ser d'obligat compliment i disposar de capacitat sancionadora i de mecanismes d'enjudiciament en cas de violació dels drets humans. **Només amb instruments jurídics internacionals vinculants i amb capacitat sancionadora, que, de**

manera efectiva reconeguin i protegeixin els drets humans, i amb l'apoderament i impuls del moviment sindical internacional aconseguirem garantir l'accés i vigència de tothom als drets humans. Tal i com venim fent des de la Fundació Pau i Solidaritat de CCOO Catalunya.